

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 13P/34/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821201427
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Radičová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2021:5821201427.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Katarínou Radičovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A.: W., nar. XX.XX.XXXX, P., nar. XX.XX.XXXX, F., nar. XX.XX.XXXX, V., nar. XX.XX.XXXX, maloleté deti bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, Námestie A. Bernoláka 381/4, Námestovo, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky - R. A., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, Y. R., toho času bytom F. XX, A. a otca: Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX, Y. R., v konaní o návrhu matky na zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh matky na zníženie výživného **z a m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom dourčeným súdu dňa 06.08.2021 žiadala matka mal. detí, aby súd znížil jej vyživovaciu povinnosť na mal. W., nar. XX.XX.XXXX, mal. P., nar. XX.XX.XXXX, mal. F., nar. XX.XX.XXXX a mal. V., nar. XX.XX.XXXX. Svoj návrh odôvodnila tým, že jej súčasná finančná situácia nedovoľuje plniť si vyživovaciu povinnosť na mal. deti, ktorá jej bola stanovená rozsudkom súdu vo výške 50 eur mesačne na každé dieťa, nakoľko si nemôže nájsť stabilnú prácu s dostatočným príjmom, keďže pracuje len na dohodu alebo brigádne.

2. Otec mal. detí sa k návrhu písomne nevyjadril.

3. Kolízny opatrovník v správe zo zisťovania pomerov uviedol, že mal. deti bývajú spolu s otcom v 2 izbovom prenajatom byte. Domácnosť je kompletne zariadená a plne zodpovedá potrebám pre zdravý vývin maloletých detí, ktoré majú v byte priestor pre pokojný spánok, prípravu do školy aj trávenie voľného času. Kolízny opatrovník poukázal na to, že otec nesúhlasí s návrhom matky na zníženie výživného, nakoľko starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje úplne sám bez akejkoľvek pomoci matky a vyšším vekom mal detí náklady na zabezpečenie starostlivosti o nich vzrastajú. Otec je zamestnaný v stavebnej firme B. Y. R. ako stavebný robotník s príjmom 900 eur mesačne v čistom. Okrem toho poberá prídavok na deti a od 07/2020 náhradné výživné v sume 200 eur mesačne nakoľko matka výživné na deti neplatí. S matkou mal. detí otec nie je v kontakte a matka ho ani iniciatívne nekontaktuje za účelom informovania sa o deťoch. Ďalej kolízny opatrovník popísal dobrý zdravotný stav mal. detí, ich školské aktivity, výsledky a záľuby, ako aj to, že deti nie sú s matkou v pravidelnom kontakte. Uviedol, že otec má dostatočné rodičovské zručnosti a k starostlivosti o maloleté deti pristupuje zodpovedne, vníma ich potreby a snaží sa ich naplňať. V starostlivosti o maloleté deti neboli zistené nedostatky, vzťahy medzi mal. deťmi a otcom sú veľmi silné. Kolízny opatrovník v správe uviedol, že matka mal. detí býva v prenajatom 2 izbovom byte v spoločnej domácnosti s partnerom M. A., štátnym občanom

B., ktorý má prechodný pobyt v SR a je zamestnaný. Matka s partnerom hradia nájom v sume 450 eur mesačne vrátane energií, okrem toho hradí 80 - 90 eur mesačne za TV a telefón. Domácnosť matky je kompletne a účelne zariadená. Matka pracuje na dohodu o vykonaní práce v spoločnosti E. s.r.o. A. - R. ako doručovateľka letákov. Jej čistý príjem je 250 - 300 eur mesačne. Matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že si hľadá zamestnanie na pracovnú zmluvu, ale má problém sa zamestnať, pretože má len základné vzdelanie. Vyjadrila sa, že maloletým sporadicky zasiela balík, naposledy keď bola s deťmi dala im vreckové W. 20 eur, F. 12 eur, V. a P. po 10 eur. Maloleté deti matku v jej domácnosti nenavštevujú, pretože otec s tým nesúhlasí. S W. a P. je v telefonickom kontakte. Uviedla, že zvažuje zverenie mal. detí do jej starostlivosti. Kolízny opatrovník odporučil zamietnuť návrh matky, nakoľko tento nie je v záujme maloletých detí.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 20.10.2021, na ktorom pojednávaní matka mal. detí zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že o zníženie výživného žiada, pretože nemá dostatočný príjem na platenie výživného, keďže jej príjem predstavuje približne 300 - 350 eur mesačne. Matka popísala mesačné výdavky, ktoré predstavujú 100 eur za telefón a TV, 60 eur za stravu, 30 - 40 eur exekúcia, ktorú jej sťahujú z výplaty. Býva s priateľom v byte, pričom náklady na byt uhrádza jej priateľ. Matka poukázala na to, že má ukončené základné vzdelanie, čo zhoršuje možnosť nájsť si stále pracovné miesto. Predtým pracovala za pásom v spoločnosti P. v Y. R., kde zarábala cca 6000 - 7000 Sk. Následne pracovala už len brigádne, pričom prácu hľadala hocikde, napr. ako pomocná sila v reštaurácii, za pásom, ako upratovačka. V súčasnosti si okrem roznášania letákov privyrába aj iným spôsobom. Jedná sa rovnako o brigádnu činnosť, kde zarobí mesačne približne 200 eur, nie však pravidelne. Matka ďalej uviedla, že jej príjmy od poslednej úpravy pomerov síce vzrástli, ale nie je schopná platiť 200 eur na výživné, nakoľko jej potom zostane len 60 eur. Okrem toho má zdravotné problémy súvisiace s chrbticou, ako aj ženské problémy. Užíva Flector a aj Neurol, náklady na lieky predstavujú približne 30 eur mesačne. S deťmi je v kontakte najmä prostredníctvom mobilu. Domov sa snaží chodiť každý mesiac a vždy deťom niečo donesie. Matka podotkla, že by sa chcela s deťmi stretávať častejšie, avšak bráni jej v tom otec maloletých detí.

5. Otec mal. detí na pojednávaní uviedol, že nesúhlasí s podaným návrhom. Odkedy matka odišla zo spoločnej domácnosti na deti neprispieva. Jeho príjem je približne 700 eur mesačne plus to, čo si občas zarobí na fuškách. Okrem toho mu štát platí náhradné výživné na deti vo výške 200 eur mesačne. Mesačné výdavky otca predstavuje nájom za byt 120 eur, energie 120 eur, telefón pre neho a deti + TV spolu 110 eur, ďalej 30 eur voda, strava pre deti 180 eur a bežné výdavky, oblečenie, hygiena, pričom najviac peňazí minú na strava. Otec poukázal na to, že deti rastú, zvýšili sa výdavky na ne, a preto nerozumie návrhu matky na zníženie výživného. Rovnako tak nerozumie tomu, ako si matka nemohla nájsť prácu, keďže v Bratislave žije už 4,5 roka. Ďalej uviedol, že deti sa s matkou stretávajú minimálne, pričom matka na výživu detí žiadnym spôsobom neprispieva. Poukázal na to, že nie je pravda, že by deťom bránil v stretávaní sa s matkou. Sú to deti, ktoré sa odmietajú s matkou stretávať.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní odporučil návrhu matky nevyhovieť, nakoľko tento nie je v záujme mal. detí. Zároveň súdu predložil report s ponukou pracovných miest v A. a v okolí, kde nie je potrebné stredoškolské vzdelanie, pričom sa tam nachádzajú aj pracovné ponuky na plný pracovný úväzok.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, výsluchom matky a otca mal. detí, ako aj oboznámením sa s pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 11P/37/2018, a z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

8. Rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/57/2012-36 zo dňa 23.04.2013 bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené a mal. deti W., P. a F. boli zverené do osobnej starostlivosti matky, s tým, že otec mal. detí bol povinný prispievať na každé mal. dieťa výživným vo výške 100 eur mesačne. Styk otca s mal. deťmi súd neupravoval.

9. Dňa 18.06.2019 bola rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 11P/37/2018-73 zo schválenej rodičovskej dohody, v zmysle ktorej boli mal. deti W., P., F. a V. zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná povinnosťou prispievať na ich výživu po 50 eur na každé mal. dieťa. Zároveň súd rozhodol aj o zameškanom výživnom a upravil stretávanie sa matky s mal. deťmi. Predmetnou rodičovskou dohodou súd zmenil rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/57/2012 zo dňa

23.04.2013, právoplatný dňa 25.05.2013 vo výroku úpravy rodičovských práv a povinností. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.07.2019.

10. Z lustrácie v sociálnej poisťovni súd zistil, že matka mal detí pracuje od 18.05.2020 v spoločnosti E. a.s. na dohodu o pracovnej činnosti a jej vymeriavací základ predstavuje sumu 380,95 eur mesačne.

11. Z lustrácie v sociálnej poisťovni ohľadne otca mal. detí súd zistil, že tento je od 06.05.2019 zamestnancom v spoločnosti B. SK, s.r.o. a jeho vymeriavací základ predstavoval za posledné mesiace sumu XXX eur mesačne.

12. Otec súdu predložil potvrdenia o poberaní náhradného výživného za neplatené výživné za roky 2020 a 2021 z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námostovo pre oprávnené osoby, ktorými sú mal. V., F., P. a W., ako aj potvrdenie o poberaní prídavku na dieťa za roky 2020 a 2021.

13. Z potvrdenia o príjme otca zo spoločnosti B. SK, s.r.o., A. X/A, A., J.: XX XXX XXX súd zistil, že čistý príjem otca za mesiace 10 až 12/2020 predstavoval spolu 1 669,18 eur a za mesiace 01 až 09/2021 sumu spolu 5 275,78 eur.

14. Z potvrdenia o príjme zamestnanca a trvaní Dohody mimo pracovného pomeru spoločnosti E. a.s., R. XX, A., J.: XX XXX XXX mal súd preukázané, že čistý príjem matky za mesiac 05/2020 predstavoval 141,34 eur a následne za mesiace 06 až 12/2020 sumu približne od 290 eur do 380 eur v závislosti od mesiaca. O uvedenom matka preložila súdu aj Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch fyzickej osoby zo závislej činnosti za rok 2020.

15. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ZR), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

16. Podľa § 62 ods. 1 - 5 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

19. Podľa § 78 ods. 1 a 3 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Zákon o rodine v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci matky) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkolvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda

príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy mal. detí. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce.

21. Pri svojom rozhodovaní o zmene výživného súd porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného, ktoré tu boli v čase rozhodovania súdu vo veci sp. zn. 11P/37/2018 a ktoré sú tu v súčasnosti. Súd porovnal u oboch rodičov navzájom možnosti, schopnosti a majetkové pomery, prihliadol k odôvodneným potrebám mal. detí. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť, je zmena pomerov.

22. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh matky na zníženie výživného nie je dôvodný. Matka potrebu zníženia vyživovacej povinnosti odôvodňovala tým, že finančná situácia jej nedovoľuje platiť výživné na mal. deti určené súdom, nakoľko pracuje len brigádne a nie je v jej možnostiach nájsť si stále pracovné miesto. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že naposledy bola vyživovacia povinnosť matky k mal. deťom upravená rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 11P/37/2018-73 zo dňa 18.06.2019, ktorým ako súd uviedol vyššie bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej sa matka zaviazala platiť na výživu každého mal. dieťaťa sumou 50 eur mesačne. Z pripojeného spisu sp. zn. 11P/37/2018, a to najmä zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.11.2018 vyplýva, že matka navrhla, aby jej bola určená vyživovacia povinnosť v uvedenej výške a táto bola napokon aj predmetom rodičovskej dohody, ktorú súd na pojednávaní konanom dňa 18.06.2019 schválil. Z výpovede matky na pojednávaní mal pritom súd za preukázané, že sa finančná situácia matky nezmenila, nakoľko táto rovnako pracovala len brigádne, nepoberala podporu v nezamestnanosti, ani jej neboli vyplácané žiadne dávky sociálnej pomoci. V čase predchádzajúceho rozhodovania súdu matka deklarovala príjme z brigádnej činnosti 3,70 eur za hodinu. Matka rovnako bývala v A. so svojím terajším partnerom, pričom všetky náklady na bývanie a stravu hradil on. V podstate sa matka na pojednávaní vyjadrila totožne, ako v prejednávanej veci. Čo sa týka otca mal. detí, tento je naďalej zamestnaný v spoločnosti SIPE SK s.r.o. a jeho príjem sa od poslednej úpravy práv a povinností k mal. deťom v zásade nezmenil, keďže predstavoval sumu 900 eur spolu s prémiami. Z uvedeného je preto zrejmé, že na strane matky a otca nedošlo od poslednej úpravy práv a povinností k mal. deťom k zmene ich majetkovým pomerom.

23. V porovnaní s rozsudkom sp. zn. 11P/37/2018 zo dňa 18.06.2019 súd môže konštatovať zmenu jedine v odôvodnených nárokoch mal. detí, a to nielen v súvislosti s celkovým telesným rastom, ale aj s výdavkami súvisiacimi s návštevou základnej školy. Mal. W. navštevuje v súčasnosti 9 ročník, mal. P. X ročník, mal. F. X ročník a mal. V. X ročník základnej školy. Nie je preto namieste, aby súd znižoval vyživovaciu povinnosť matky, obzvlášť v prípade, ak matka nepreukázala, že by v jej prípade došlo k zmene pomerov, resp. by nastala iná závažná situácia, ktorá by jej bránila v tom, aby si riadne plnila svoju vyživovaciu povinnosť. Matka je pritom v produktívnom veku, je zdravá a preto má súd za to, že jej nič nebráni v tom, aby si našla zamestnanie, kde bude dosahovať príjem, ktorý jej postačí na pokrytie nielen výživného na mal. deti, ale aj jej potrieb. Pokiaľ ide o matkou tvrdené zdravotné problémy, tieto súdu žiadnym spôsobom nepreukázala, ani neuviedla, akým spôsobom jej bránia v tom, aby si našla adekvátne zamestnanie. Súdu rovnako matka nepredložila žiadne potvrdenie o absolvovaní pracovného pohovoru, resp. listinu, ktorá by preukazovala snahu matky zamestnať sa. Ak teda matka uvádza, že jej finančná situácia nedovoľuje riadne plniť vyživovaciu povinnosť, súd nemal v konaní preukázané, že by sa tento stav matka snažila zmeniť a to nielen v súčasnosti, ale aj v čase posledného rozhodovania súdu, keďže sa jedná o dlhodobý stav, ktorý matka zrejme nemá snahu riešiť. Jedná sa pritom o stav, ktorý nemôže byť na úkor maloletých detí, ktorých potreby sa s pribúdajúcim vekom zvyšujú a podľa názoru súdu výživné 50 eur mesačne na mal. deti bez toho, aby sa matka podieľala na ich starostlivosti aj iným spôsobom, predstavuje minimálnu sumu, ktorou je rodič povinný prispievať na mal. dieťa, a to obzvlášť v prípade, ak mu nič nebráni v tom, aby sa riadne zamestnal, keďže matkou prezentovaný dôvod spočívajúci v tom, že má skončené len základne vzdelanie v danom prípade neobstojí.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené je podľa názoru súdu v možnostiach a schopnostiach matky prispievať na výživu mal. detí tak, ako to bolo určené rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 11P/37/2018-73 zo dňa 18.06.2019 a návrh matky na zníženie výživného zamietol.

25. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 55 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1,2 CSP).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku (CSP) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.